

گزارش جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان چهارمحال و بختیاری

محل نشست:	ساعت خاتمه: ۱۲:۰۰	ساعت شروع: ۱۰:۰۰	تاریخ جلسه: ۱۴۰۱/۰۸/۰۷	شماره نشست (۱۴۰۱-۰۷)۹۰
اتاق بازرگانی شهرکرد				

دستور جلسه

پیش از دستور:

ارائه گزارش جناب آقای مهندس احمدی دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و رئیس اتاق بازرگانی استان

دستور جلسه:

۱. بررسی پتانسیل ها و مشکلات تولید کنندگان گیاهان دارویی استان با حضور جناب آقای خیام نکویی، معاون محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی

۲. بررسی ظرفیتهای تولید و صادرات گیاه موسیر در استان چهارمحال و بختیاری به عنوان زیستگاه بومی در کشور

وضعیت حضور و غیاب جلسه

الف - دولت

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای حیدری	استاندار محترم (رئیس شورای استانی)	نماینده	دکتر منزوی
۲	جناب آقای علی شهریارپور	رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان	حاضر	
۳	جناب آقای تهمتن عبداللهی	مدیر کل امور اقتصادی و دارایی استان	حاضر	
۴	جناب آقای سجاد رستمی	رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان	حاضر	
۵	جناب آقای محسن مولوی	مدیر کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان	حاضر	
۶	جناب آقای برزگر	رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان	حاضر	
۷	جناب آقای احمد رضا صباغی	دبیر کمیسیون هماهنگی بانک‌های استان	حاضر	
۸	جناب آقای خیام نکویی	معاون محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی	حاضر	

ب - مجلس شورای اسلامی

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای احمد راستینه	نماینده محترم مردم شهرستان های شهرکرد، بن و سامان	نماینده	جناب آقای شفیعی
۲	جناب آقای قدرت الله حمزه	نماینده محترم مردم شهرستان های اردل، فارس، کیار و کوهرنگ	غایب	
۳	جناب آقای امیر قلی جعفری	نماینده محترم مردم شهرستان بروجن	حاضر	
۴	جناب آقای بامیری	نماینده محترم مردم شهرستان لردگان	غایب	

ج - قوه قضائیه

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای احمد رضا بهرامی سامانی	رئیس کل دادگستری استان	غایب	
۲	جناب آقای عبدالرضا علیمحمدی	دادستان مرکز استان	غایب	

د - شهرداری و شوراهای

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای نجفی	سرپرست شهرداری شهرکرد	حاضر	
۲	جناب آقای سلیمانی	رئیس شورای اسلامی استان	حاضر	

ه - تعاونی و خصوصی

(رؤسای اتاق‌ها)

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای آیت الله احمدی	رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرکرد	حاضر	
۲	جناب آقای مهدی قادری	رئیس اتاق تعاون استان	حاضر	
۳	جناب آقای حبیبیان	رئیس اتاق اصناف شهرکرد	حاضر	

(مدیران عامل یا رؤسای هیأت مدیره شرکت های برتر خصوصی و تعاونی یا رؤسای تشکل های اقتصادی بخش خصوصی و تعاونی)

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت	وضعیت حضور (حاضر / غایب / نماینده)	نام و نام خانوادگی نماینده
۱	جناب آقای زارع	رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت استان	حاضر	
۲	جناب آقای فروتن	مدیر عامل شرکت فولاد تراز	حاضر	
۳	جناب آقای اخوان	مدیر عامل شرکت نساجی نگین	حاضر	
۴	جناب آقای مالکی	رئیس کانون کار آفرینی استان	حاضر	
۵	جناب آقای سلیمی	رئیس انجمن بادام استان	حاضر	
۶	جناب آقای نیکی	مدیر عامل شرکت نهران گل	حاضر	
۷	جناب آقای محمودی	مدیر عامل پتروشیمی لردگان	حاضر	
۸	جناب آقای بهنام علیخانی	مدیرعامل شرکت بازرگانی علیخانی	حاضر	

و- اسامی مدعوین و سایر مراجع و دستگاهها

ردیف	نام و نام خانوادگی	سمت
۱	جناب آقای محمد کاظم منزوی	معاون هماهنگی امور اقتصادی استانداری
۲	جناب آقای بهرام اله بخشی	عضو هیئت رئیسه اتاق بازرگانی
۳	جناب آقای سید جلیل رضوی	دبیرکل اتاق بازرگانی شهرکرد
۴	جناب آقای ابراهیم رئیسی	مدیر کل دفتر هماهنگی امور سرمایه گذاری و اشتغال استانداری
۵	جناب آقای عبداللهی	مدیر کل گمرک استان
۶	جناب آقای محسن کریمی	معاون حفاظت محیط زیست استان
۷	جناب آقای تیمور فتاحی	مشاور ارشد اتاق بازرگانی

رئیس گروه سازمان مدیریت و برنامه ریزی	جناب آقای غلامرضا امیری	۸
معاون فنی گمرک استان	جناب آقای صباح عباسی	۹
رئیس انجمن صنفی کشاورزان	جناب آقای مرتضی درخشان	۱۰
عضو هیئت نمایندگان اتاق و رئیس کمیسیون مالیات	جناب آقای اردوان طهماسبی	۱۱
رئیس پارک علم و فناوری استان	جناب آقای پیر علی	۱۲
معاون تسهیلات سازمان جهاد کشاورزی استان	سرکار خانم فرج زاده	۱۳
مدیر امور بین الملل اتاق بازرگانی شهرکرد	جناب آقای مصطفی مقیم	۱۴
دبیر کمیسیون های تخصصی اتاق بازرگانی شهرکرد	جناب آقای سید مرتضی فیاضی	۱۵

مشروح مذاکرات

نودمین نشست و هفتمین جلسه شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان چهار محال و بختیاری در سال ۱۴۰۱ در تاریخ ۱۴۰۱/۰۸/۰۷ ماه با حضور مسئولین محترم وزارت جهاد کشاورزی در حوزه گیاهان دارویی و به ریاست سرپرست محترم معاونت هماهنگی امور اقتصادی استانداری، رئیس اتاق بازرگانی و دبیر شورای گفتگو، اعضای محترم شورای گفتگو و نمایندگان از بخش خصوصی و دولتی، راس ساعت ۱۰:۰۰ در محل اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان برگزار شد.

پیش از دستور:

ارائه گزارش جناب آقای مهندس احمدی دبیر شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی و رئیس اتاق بازرگانی استان

احمدی رییس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی شهرکرد گفت: استان چهارمحال و بختیاری از آن جایی که مرتفع‌ترین استان ایران است و آب‌وهوای کوهستانی دارد از نظر پوشش گیاهی و به دنبال آن داروهای گیاهی بسیار غنی است. ویژگی‌های طبیعی و اقلیمی این استان، مانند نوع خاک، بارش قابل توجه، دمای هوا و مکان جغرافیایی ارتفاعات، شرایطی را پدید آورده‌اند که این استان به عنوان یکی از مهم‌ترین رویش‌گاه‌های گیاهان دارویی در کشور شناخته می‌شود. وی در ادامه بیان داشت؛ گیاهانی چون آهوان، زرابی، زرنگیا، موسیر، آویشن، کلوس و... در این استان بخوبی یافت و کشت می‌شوند که خاصیت دارویی و خوراکی فراوانی دارند اما مسئله نگران‌کننده و مشکل‌ساز در استان چهارمحال و بختیاری استفاده بی‌رویه و از بین بردن گونه‌های پر استفاده گیاهی است که بیشتر براساس نیاز مالی و ذائقه مردم هر منطقه رخ می‌دهد و با هر برداشت گویی تکه‌ای از پازل طبیعت به یغما می‌رود. وی در ادامه اظهار داشت؛ ۵۲۸ هکتار از اراضی کشاورزی استان زیر کشت موسیر است و سالانه بیش از ۳ هزار و ۱۱۶ تن موسیر از این سطح برداشت می‌شود. وی با اشاره به اینکه بیشترین رویشگاه موسیر در استان ماست، گفت: در همه شهرستان‌های استان به جز شهرستان سامان رویشگاه طبیعی موسیر وجود دارد.

احمدی، خام‌فروشی و نبود صنایع تبدیلی و تکمیلی، مشکلات بازرگانی و تجاری گیاهان دارویی را از جمله مشکلات بهره‌برداران دانست و ابراز امیدواری نمود با کمک مسئولان و متولیان امر این موارد نیز مرتفع گردد.

دستور جلسه ۱:

**بررسی پتانسیل ها و مشکلات تولید کنندگان گیاهان دارویی استان با حضور جناب آقای خیام نکویی، معاون
محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی**

جناب آقای برزگر، رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

حسین برزگر رئیس سازمان جهاد کشاورزی چهارمحال و بختیاری اظهار کرد: اراضی در استان شامل ۸۵ درصد مرتع و ۱۵ درصد زمین های کشاورزی هستند، همچنین این استان دارای تنوع اقلیمی، بارندگی متوسط بالای ۵۰۰ میلی متر و ۳۶۰ گونه گیاهی انحصاری است.

وی افزود: اراضی ملی و مستثنیات برای کشت گیاهان دارویی در چهارمحال و بختیاری وجود دارد، در ۵ سال گذشته سطح زیر کشت گیاهان دارویی در این استان دو برابر و حدود ۲ هزار هکتار شده است.

حسین برزگرافزود: هم‌اکنون سطح زیر کشت گیاهان دارویی در استان زیر کشت گل محمدی، موسیر، زعفران و سیاه‌دانه است.

برزگر گفت: خام‌فروشی از مهمترین مشکلات حوزه کشت گیاهان دارویی است که صنایع تبدیلی و تکمیلی یک گام برای رفع مشکلات بهره‌برداران است.

جناب آقای منزوی، معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری

محمدکاظم منزوی معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار چهارمحال و بختیاری اظهار کرد: به واسطه نقش پُرنگ گیاهان دارویی در توسعه اشتغال پیگیر توسعه آن در استان هستیم.

وی افزود: اعتقاد دارم هر دانشی که در مرکز تحقیقات رشد و نمو می‌کند می‌تواند وارد فرایند تولید در بازار شود.

معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار چهارمحال و بختیاری ادامه داد: تعداد زیادی از اساتید و کارکنان مرکز تحقیقات به

زودی بازنشسته می شوند که باعث می شود دانش از دست ما برود و باید نیرو های جوان و با انگیزه جایگزین شود.

منزوی عنوان کرد: سایت پرتو دهی گاما در چهارمحال و بختیاری می تواند به خوبی در توسعه گیاهان دارویی کمک کننده باشد.

وی خاطرنشان کرد: کمک شود تا بذر مورد نیاز کشاورزان روستائیان و عشایر تامین و با کمترین قیمت به همراه آموزش چگونگی کشت آن در اختیار آنان قرار گیرد.

معاون محترم هماهنگی امور اقتصادی استانداری ادامه داد: گیاهان دارویی در اشتغالزایی روستائیان و عشایر مخصوصا شهرستان کوهرنگ نقش مهمی دارد که به حمایت نیاز دارد.

کاظم منزوی اظهار داشت: برای توسعه کشت گیاهان دارویی به دانش روز نیاز است و توسعه دانش به تولید منجر می شود.

به گفته وی، مرکز کشاورزی استان تنها یک مرکز ملی و پژوهشی صرف نیست و با راه اندازی نخستین مرکز تحقیقات، این مرکز به هسته اولیه دانش بنیان و کشاورزی تبدیل می شود.

منزوی اظهار داشت: از مرحله تولید محصول تا رسیدن به بازار یک مرحله فرآورده ناقص وجود دارد و نیاز به حضور و فعالیت سرمایه گذاران در این بخش می باشد تا با سرمایه گذاری در حوزه های فراوری و بسته بندی بتوان بازارهای صادراتی را به دست آورد.

جناب آقای جعفری؛ نماینده محترم مردم شهرستان بروجن در مجلس شورای اسلامی

حجت الاسلام امیرقلی جعفری گفت: هم اکنون بیشتر محصولات و تولیدات گیاهان دارویی و خوراکی استان به صورت فله ای و خام از استان صادر می شود در حالی که این استان به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان گیاهان دارویی مثل موسیر به دلیل نداشتن صنایع تبدیلی و تکمیلی این محصول را به استان خراسان ارسال می کند.

نماینده مردم شهرستان بروجن در مجلس شورای اسلامی و عضو کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی با اشاره به اینکه ۸۰ تا ۹۰ درصد مصرف آب کشور در بخش کشاورزی است، گفت: بهره وری آب و اجرای طرح تغییر الگوی کشت، تنها راه

نجات بخش کشاورزی و جلوگیری از مصرف بیش از حد آب در بخش کشاورزی است.

جعفری با تاکید بر اینکه کشاورزی باید به تناسب ظرفیت، پتانسیل و قابلیت کشاورزی در هر منطقه توسعه پیدا کند، افزود: استان هم‌اکنون با توجه به وضعیت آب، قابلیت توسعه کشاورزی ندارد در حالی که در سند آمایش کشور و برش استانی بر ظرفیت دامپروری و کشاورزی تاکید شده است.

نماینده مردم شهرستان بروجن در مجلس شورای اسلامی گفت: هم‌اکنون استان وضعیت مطلوبی در بخش کشاورزی ندارد، که این مساله به دلیل سیاست‌گذاری غلط گذشته بوده است که سبب بروز این وضعیت در بخش کشاورزی شده است.

وی اظهار داشت: در صورتی که کشاورزی در کشور و مصرف آب در حوزه کشاورزی با این حجم ادامه داشته باشد و مصرف آب به سمت بهره‌وری حرکت نکند، بحران در این بخش رخ خواهد داد و هم‌اکنون بیشتر دشت‌های چهارمحال و بختیاری ممنوعه و ممنوعه بحرانی شده است.

وی بر فعال شدن اعضای هیات علمی مراکز تحقیقات کشاورزی استان و کشور برای تجاری‌سازی گیاهان دارویی و خوراکی و کم‌آب‌بر به خصوص موسیر تاکید کرد و گفت: ارائه طرح‌های تحقیقاتی، استفاده از ظرفیت دانشگاهی و پایان نامه‌ها و ارائه آموزش به تولیدکنندگان یک راهکار برای توسعه کشت این گیاهان است.

جعفری با اشاره به افزایش تولید محصولات آب‌بر گفت: هم‌اکنون صادرات محصولات آب‌بر از کشور بالاست، که این مساله باعث شده است آب مجازی از کشور صادر شود و برای جلوگیری از این معضل، ضرورت دارد تا کشت محصولات کشاورزی بر اساس سند آمایش انجام شود.

نماینده مردم شهرستان بروجن در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: بدترین وضعیت حوزه کشاورزی مربوط به استان چهارمحال و بختیاری است و علت آن هم غفلت‌های است که از ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های این استان صورت گرفته است.

وی اضافه کرد: برای آنکه کشت گیاهان دارویی تجاری شود باید در حوزه تحقیقات و ترویج اقدام شود، اگر این اقلیم رویشگاه موسیر و سایر گیاهان دارویی است، بختیاری‌ها باید بتوانند از آن درآمد کلان داشته باشند و برند آن به نام این استان ثبت شود.

جعفری گفت: بسیاری از گیاهان دارویی در کشور به صورت خام به کشورهای دیگر صادر می‌شود و تنها راه جلوگیری از این موضوع این است که براساس سند آمایش سرزمین بازار مطمئنی برای این محصولات تعریف شود.

نماینده مردم شهرستان بروجن در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: چرا باید در چهارمحال و بختیاری که بزرگ‌ترین تولیدکننده بادام است، هر سال این محصول را سرما بزند، فلور گیاهان دارویی این استان نیز باید به سمت تجاری سازی پیش برود.

جعفری عنوان کرد: الگوی کشت دستوری محقق نمی‌شود، باید برنامه‌ریزی‌ها برای این مهم انجام و بازار فروش محصولات پیش‌بینی شود تا کشاورزان راغب به رعایت این الگو باشند.

جناب آقای خیام نکویی، معاون محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی

سید مجتبی خیام نکویی گفت: بخش کشاورزی بیشترین خدمت را به مردم بعد از انقلاب کرد، از آن جهت که بیش از ۸۰ درصد غذای مردم توسط همین بخش تامین شد.

معاون وزیر جهاد کشاورزی افزود: مهم‌ترین اقدامی که باید در این راستا انجام دهیم گسترش دانش فناوری و ارتقای پژوهش‌های فناورانه است که اگر بر روی این موضوع متمرکز شود قطعا چهره چهارمحال و بختیاری تغییر خواهد کرد.

خیام نکویی بیان کرد: پیشنهاد می‌شود فرزندان کشاورزان به هنرستان‌ها بروند تا بعد از گذراندن دوره‌های کاردانی بتوانند وارد حیطه کار شوند و این یکی از تصمیماتی است که باعث می‌شود تربیت کشاورزان آینده در دستور کار قرار گیرد.

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی با اشاره به کاهش سطح زیر کشت محصولات افزود: دولت سیزدهم در حوزه کشاورزی تلاش بسیاری کرده است اما کافی نیست و متأسفانه آماری از خالی شدن کانون‌های تولید استان و مهاجرت به شهرها ارائه شده است.

وی با بیان اینکه آماری که امروز از خالی شدن کانون‌های تولید یعنی روستاها و مهاجرت به شهرها ارائه می‌شود مبین

همین بی‌توجهی‌ها است تصریح کرد: مهاجرت از روستاها به شهرها به این مفهوم می‌باشد که تولید رها شده و تولیدکننده به مصرف‌کننده تبدیل شده است.

خیام نکویی بیان داشت: لازم است مشکلاتی که در طی این سال‌ها وجود داشته مانند محدودیت در منابع آبی را در نظر بگیریم، زمانی بخش کشاورزی ۹۶ میلیارد مترمکعب منابع آبی در اختیار داشت که امروز به ۷۲ میلیارد مترمکعب رسیده و هرچه پیش می‌رویم محدودیت‌ها بیشتر می‌شود.

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی افزود: تغییر اقلیم که پدیده‌ای جهانی است و گرم شدن زمین در کنار یکسری عوامل داخلی مانند قطعه قطعه شدن زمین، عدم توجه به دانش و فناوری در بخش کشاورزی، عدم برخورداری بهره‌برداران و شاغلین این بخش از سواد مکفی و... از دیگر عواملی هستند که در مقابل پیشرفت کشاورزی قرار دارند.

معاون وزیر جهاد کشاورزی ادامه داد: در افق چهارساله دولت سیزدهم کاهش سطح زیر کشت محصولات آبی پیش‌بینی شده است و تلاش می‌کنیم با تغییر الگوی کشت و ایجاد بسته‌های تشویقی و حمایتی به این مهم دست یابیم، اما برای اینکه دولت سیزدهم بتوانیم عقب‌افتادگی‌های گذشته را جبران کنیم باید تغییراتی ایجاد شود.

رئیس سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی بیان داشت: چهارمحال و بختیاری می‌تواند به قطب دهکده‌های سلامت تبدیل شود و ما از این موضوع حمایت می‌کنیم و اگر قرار بر این شد باید به اولویت استان تبدیل شود و کلیه اعتبارات در این راستا هزینه شود.

جناب آقای زینلی؛ مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور

حسین زینعلی با اشاره به اینکه این استان به لحاظ گیاهان دارویی و کشاورزی غنی است، اظهار کرد: بسیاری از وجود گیاهان دارویی خارجی بیشتر از گیاهان دارویی داخلی اطلاع دارند، این در حالی است که گیاهان دارویی در ایران و به ویژه این استان غنی تر هستند.

مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور اظهار کرد: متأسفانه اساتید مراکز تحقیقات کشاورزی و دانشگاه‌ها بر روی گیاهان دارویی خارجی تحقیقات متعددی انجام داده‌اند، در حالیکه در ایران ذخایر ژنتیکی غنی از این گیاهان وجود دارد. وی تصریح کرد: تمامی گیاهان دارویی باید به صورت ارگانیک کشت شوند، یک شرکت ایرانی برای احداث پالایشگاه گیاهان

دارویی با هزینه شخصی در چهارمحال و بختیاری اعلام آمادگی کرده است، باید گیاهان دارویی مانند باریجه، آنگوزه، گل محمدی و ... در این استان توسعه پیدا کند.

زینلی در خاطرنشان کرد: باید گردشگری کشاورزی در چهارمحال و بختیاری توسعه پیدا کند، کشت گیاهان دارویی بدون حضور گردشگر ارزش افزوده نخواهد داشت.

جناب آقای قربانی؛ معاون محترم برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی گفت: اعداد و ارقام که از استان‌ها به دست ما می‌رسد گویای آن است که بخش کشاورزی سودآور شده و شاهد مهاجرت معکوس خواهیم بود یعنی افرادی که زمین و تولیدات کشاورزی داشتند به این کار باز می‌گردند.

وی ادامه داد: طبق بند الف تبصره ۱۸، به‌جز فرآیند و شاخص‌های موجود، ۱۰ درصد منابع برای مناطق ویژه و محروم اختصاص یافته است و چهارمحال و بختیاری نیز با توجه به شاخص‌های اشتغال و ارزش افزوده می‌تواند از این تبصره استفاده کند.

قربانی با اشاره به جاذبه‌های گردشگری کشاورزی چهارمحال و بختیاری، بیان کرد: سند گردشگری به‌زودی ابلاغ خواهد شد و گردشگری کشاورزی و زیست و حوزه‌های فعالیت قومیت‌ها و ایل‌ها در این استان می‌تواند به‌عنوان یک ظرفیت خوب مورد استفاده قرار گیرد.

قربانی با بیان اینکه بخش کشاورزی در همه کشورها ظرفیت اشتغال‌زایی چندانی ندارد، افزود: این ظرفیت مشخص است اما دو سوم اشتغال‌زایی همیشه بعد از تولید است که ما نیز در بند الف تبصره ۱۸ به‌صورت جدی به مواردی چون پایانه‌های صادرات، سردخانه‌ها، صنایع تبدیلی و تکمیلی و غیره توجه کرده‌ایم.

جناب آقای رحیمی؛ رئیس محترم دانشگاه آزاد اسلامی استان

با وجود آنکه چهارمحال و بختیاری تنها یک درصد مساحت کشور را دارد ولی موقعیت جغرافیایی خاص استان، ارتفاع بالای بیشتر مناطق آن، موقعیت کوهستانی و آب و هوای معتدل متمایل به سرد و بارندگی به نسبت خوب استان باعث شده، یکی از متنوع‌ترین پوشش‌های گیاهی در این استان وجود داشته باشد که طیف گسترده‌ای از گیاهان دارویی در آن قرار دارد. ابراهیم رحیمی افزود: تاکنون بیش از ۱۶۰ گونه گیاهان دارویی در استان شناسایی شده است که از نظر دارویی و اقتصادی بسیار گران‌بها و ارزشمند هستند و با تولید و فراوری آن‌ها می‌توان زمینه استفاده اقتصادی از این حوزه را در استان گسترش داد.

وی تاکید کرد: موقعیت ویژه چهارمحال و بختیاری در حوزه تولید گیاهان دارویی می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد نقش مهم استان

در افزایش تجارت داخلی و بین‌المللی گیاهان دارویی شود که لازمه آن توجه به فراوری‌های گیاهان دارویی است. وی ادامه داد: فراوری گیاهان دارویی، و استخراج اسانس و ماده موثر آن‌ها همواره ارزش افزوده بالایی دارد که نیازمند انجام کارهای پژوهشی و تحقیقات علمی است و موقعیت جغرافیایی مناسب استان اهمیت توجه به این امر را دوچندان کرده است.

رحیمی خاطرنشان کرد: گیاهان دارویی ثروت ارزشمند و طلای سبز کشور و استان هستند و می‌تواند به عنوان منبعی برای ایجاد درآمدهای ارزی محسوب شوند ضمن آن که توجه به صنعت گیاهان دارویی می‌تواند موجب کاهش واردات مواد اولیه داروهای شیمیایی نیز شود

دستور جلسه ۲: بررسی ظرفیتهای تولید و صادرات گیاه موسیر در استان چهارمحال و بختیاری به عنوان زیستگاه بومی در کشور

جناب آقای برزگر: رئیس محترم سازمان جهاد کشاورزی استان

رئیس سازمان جهاد کشاورزی چهارمحال و بختیاری در این خصوص گفت: بیش از ۵۰۰ هکتار از اراضی در استان زیر کشت موسیر است که از این میزان ۳۵۰ هکتار در کوهرنگ واقع شده است.

برزگر عنوان کرد: چهارمحال و بختیاری بعد از اصفهان دومین سطح زیر کشت موسیر را دارا است، کشت و کار موسیر در این استان سنتی است و کود و مواد شیمیایی در کشت آن استفاده نمی‌شود.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی چهارمحال و بختیاری اضافه کرد: بیش از یک هزار و ۳۰۰ خانوار در شهرستان کوهرنگ در باغچه خانه های خود موسیر کاشته اند.

برزگر بیان کرد: چهارمحال و بختیاری باید به عنوان یک بارانداز برای توسعه صادرات موسیر باشد، همچنین ایجاد مرکز یا شهرک تخصصی فرآوری و صادرات موسیر در استان از ضروریات است.

برزگر اظهار داشت: ایجاد مرکز تولید بذر و پیاز موسیر در دستور کار قرار دارد و هم‌اکنون برای راه‌اندازی این مرکز ۶ هکتار زمین اختصاص داده شده است تا موسیر به صورت آبی کشت شود و سالانه ۱۲ تن پیاز موسیر و ۱۰۰ کیلوگرم بذر موسیر برداشت شود.

جناب آقای خیام نکویی، معاون محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی

ظرفیت‌های قابل توجهی در چهارمحال و بختیاری برای کشت موسیر در استان وجود دارد که می‌توان در مناطق مختلف استان شاهد گسترش کشت موسیر باشیم، یکی از مهم‌ترین مسائلی که در کشت موسیر باید مورد توجه قرار بگیرد، بحث ارزش افزوده این محصول است، با توجه به آنتی اکسیدان موجود در گیاه موسیر می‌توان برای مصارف پزشکی و تهیه دارو از آن استفاده کرد.

خیام نکویی با اشاره به اینکه صادرات موسیر بستگی به توسعه سطح زیر کشت این محصول دارد، خاطرنشان کرد: برای صادرات موسیر در وزارت جهاد کشاورزی تمهیداتی اندیشیده شده است که در صورت تکمیل زنجیره این امکان فراهم خواهد شد.

رییس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی در خصوص چشم‌انداز کشت موسیر در چهارمحال و بختیاری، یادآور شد: در گام اول باید حمایت از توسعه کشت این محصول و فرآوری آن صورت بگیرد تا از خام‌فروشی جلوگیری شود، در همین راستا باید از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان نیز استفاده کنیم تا ارزش افزوده برای کشاورز بالا برود.

جناب آقای زینلی؛ مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور

زینلی؛ مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور با اشاره به اینکه گیاه موسیر در جهان برای برخی از کشورها به عنوان یکی از گیاهان ممنوعه صادراتی است، افزود: برای کنترل شرایط کشت و تولید این گیاه، شناسنامه‌دار کردن اراضی زیرکشت یک راهکار است که بتوان از کشاورزان و تولیدکننده موسیر حمایت کرد.

وی اظهار داشت: با شناسنامه‌دار کردن اراضی زیر کشت این گیاه خوراکی توسط نظام صنفی و ارائه آموزش به جوامع محلی و همچنین کشاورزان و بهره‌برداران می‌توان تولید محصول را رصد و اصلاح کرد که این مساله نیازمند تشکیل تشکل و یا اتحادیه موسیرکاران در استان‌ها زاگرس‌نشین و رویشگاه‌های موسیر است.

به گفته وی، استان‌های زاگرسی به خصوص چهارمحال و بختیاری به عنوان رویشگاه طبیعی و مخزن کشت موسیر و کلوس (کرفس کوهی) و گیاهان دارویی و خوراکی است که با تشکیل انجمن و تشکل‌های خاص برای گیاهان دارویی می‌توان از تولیدکنندگان این گیاهان حمایت کرد.

زینلی افزود: هم‌اکنون موسیر و کلوس در استان قابلیت ثروت‌آفرینی و ایجاد شغل را دارد و باید این ثروت بالفعل تبدیل شود

مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور با بیان اینکه در حق گیاه موسیر در مزرعه و مرتع بی‌اعتنایی صورت گرفته است، گفت: با تمام توان و قدرت از این پس گیاه موسیر در چهارمحال و بختیاری را رصد خواهیم کرد، باید مزارع کشت موسیر در

استان را شناسنامه‌دار کنیم، ارزش محصولی که در مزرعه شناسنامه‌دار تولید می‌شود، بالاتر است. وی با بیان اینکه توسعه کشت گیاهان دارویی در چهارمحال و بختیاری می‌تواند مشکل بیکاری در این استان را به‌طور کامل حل کند، عنوان کرد: برای رسیدن به این نقطه باید صبر و تحمل داشته باشیم، این گیاهان باید برندشان جهانی شود. مجری طرح توسعه گیاهان دارویی کشور ادامه داد: می‌توان گیاه موسیر را در باغات کشت کرد، اگر به این گیاه در تابستان آب بدهیم، غده‌های آن پوسیده نمی‌شود، باید از کشت این گیاه حمایت کنیم، این محصول صادراتی است و می‌تواند ارزآوری بالایی داشته باشد، این گیاه به‌علت برداشت بی‌رویه در معرض خطر انقراض قرار گرفت و صادرات این محصول را ممنوع کردیم.

زینلی تشکیل انجمن موسیرکاران در کشور را مهم ارزیابی کرد و گفت: در شکل‌گیری این انجمن مصمم هستیم، این تشکل باید تمامی فرآیندها را طی کند.

پس از بحث و تبادل نظر مصوبات زیر به تصویب و جلسه در ساعت ۱۲:۰۰ با ذکر صلوات به پایان رسید.

مصوبات استانی

مدت	مسئول پیگیری	تصمیمات	عنوان دستور	ردیف
مستمر	جهاد کشاورزی استان شرکت پرتو دهی گاما سازمان صنعت، معدن و تجارت	۱. مقرر شد تولید کنندگان گیاهان دارویی در استان از ظرفیت های شرکت پرتو دهی گاما در استان جهت صادرات محصولات خود استفاده کنند.	بررسی پتانسیل ها و مشکلات تولید کنندگان گیاهان دارویی استان با حضور جناب آقای	۱

<p>۳ ماه</p>	<p>شورای هماهنگی بانکهای استان سازمان جهاد کشاورزی استان سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان</p>	<p>۲. با توجه به شاخص‌های اشتغال و ارزش افزوده در استان و نیز نظر به بند الف تبصره ۱۸، در خصوص تخصیص ۱۰ درصد منابع برای مناطق ویژه و محروم، مقرر شد شورای هماهنگی بانکهای استان با همکاری سازمان جهاد کشاورزی تمهیدات لازم جهت استفاده کشاورزان استان از این تسهیلات را انجام دهند.</p>	<p>خیام نکویی، معاون محترم وزیر کشاورزی و رئیس سازمان تحقیقات آموزش و ترویج کشاورزی</p>
<p>۶ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان اتاق بازرگانی</p>	<p>۳. مقرر شد سازمان جهاد کشاورزی استان با همکاری دبیر خانه شورای گفتگوی استان دوره های توجیهی بهره‌وری آب و اجرای طرح تغییر الگوی کشت را جهت بهبود کشت گیاهان دارویی در استان برگزار نماید.</p>	
<p>۳ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان دانشگاه های استان</p>	<p>۴. مقرر شد جامعه دانشگاهی استان حمایت های لازم را از تحقیقات کشاورزی جهت تجاری سازی گیاهان دارویی و خوراکی و کم آب بر به خصوص موسیر انجام دهد.</p>	
<p>۱ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان</p>	<p>۵. با توجه به تولید انبوه و متنوع گیاهان دارویی در استان و همچنین آب و هوای مناسب و بهره بردن از طبیعت بکر، مقرر شد پیشنهاد تبدیل این استان به قطب دهکده های سلامت در کشور توسط سازمان جهاد کشاورزی ارائه گردد.</p>	

<p>۲ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان معاونت سرمایه گذاری استانداري</p>	<p>۶. با توجه به تولید انبوه و متنوع گیاهان دارویی در استان و همچنین آب و هوای مناسب مقرر شد اقدامات و مذاکرات لازم جهت ایجاد و احداث پالایش گیاهان دارویی در استان انجام شود.</p>		
<p>۳ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان اتاق بازرگانی استان</p>	<p>۱. با توجه به ظرفیت بالای تولید گیاه موسیر در استان، مقرر شد انجمن تولید کنندگان موسیر در کشور با محوریت استان چهارمحال و بختیاری در کشور ایجاد شود.</p>	<p>بررسی ظرفیتهای تولید و صادرات گیاه موسیر در استان چهارمحال و بختیاری به عنوان زیستگاه بومی در کشور</p>	<p>۲</p>
<p>۲ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان اداره کل منابع طبیعی استان</p>	<p>۲. مقرر شد بذر موسیر مورد نیاز کشاورزان روستائیان و عشایر تامین و با کمترین قیمت به همراه آموزش چگونگی کشت آن در اختیار آنان قرار گیرد.</p>		
<p>۲ ماه</p>	<p>سازمان جهاد کشاورزی استان</p>	<p>۳. با توجه به آنتی اکسیدان موجود در گیاه موسیر جهت مصارف پزشکی و تهیه دارو؛ مقرر شد اقدامات لازم جهت احداث مرکز یا شهرک تخصصی فرآوری و صادرات موسیر در استان انجام گیرد.</p>		

مصوبات ملی و فراگیر

پیشنهاد / پیشنهادات	عنوان دستور جلسه	ردیف
<p>با توجه به افزایش تولید و صادرات محصولات آب‌بر در استان و همچنین استان های دیگر و بالطبع خارج شدن آب مجازی از کشور مقرر شد برای جلوگیری از این معضل، وزارت جهاد کشاورزی تمهیدات لازم را جهت کشت محصولات کشاورزی بر اساس سند آمایش انجام دهد.</p>	<p>بررسی پتانسیل ها و مشکلات تولید کنندگان گیاهان دارویی استان</p>	